Romeine 1:18-32 – Oorgegee aan onsedelikheid, skandelike drange, en onbetaamlikheid

Romeine 1:18-32 is die hoofteks oor die saak van selfdegeslagverhoudings volgens die meeste kommentators en verdien daarom ook die meeste aandag. ‘n Paar vooraf opmerkings:

1. Dit is belangrik om Romeine 1 in die lig van die res van die brief te lees.

Rom. 1-3 se hantering van onreinheid, losbandigheid, ontering van liggame, teen-natuurlike selfde geslag omgang, en onbetaamlike gedrag kan nie in isolasie van die res van die brief gelees word nie.

- Dit moet ook gelees word in die lig van wat Paulus in Rom. 6:19 sê: “*soos julle julle ledemate (melê) in diens van onsedelikheid en losbandigheid gestel het om losbandig te lewe, so moet julle nou julle ledemate in diens stel van geregtigheid om heilig te lewe.*”
- Dit moet ook gelees word in die lig van Rom. 12:1 se opdrag om ons: “*liggame (sômata) as ‘n lewende, heilige en aanneemlike offer vir God aan te bied.*”
- Dieselfde geld Rom. 13:14 se waarskuwing dat ons nie voorsiening moet maak vir ons “*sondige natuur (sarkos) om sy drange te bevredig nie*”. Dit vorm deel van die argument wat Paulus in Rom. 1-3 op die tafel sit rondom die probleem van die sonde.

2. Dit is belangrik om die inhoud van Romeine 1 as Paulus se eie gedagtes te verstaan.

Daar is sommige geleerdes wat reken dat Rom. 1:18-32 ‘n “*interpolation*” is wat nie Paulus se gedagtes bevat nie weens die verskille in taal, konteks en teologiese inhoud met sy ander briewe (J. C. O’Neill, Paul’s Letter to the Romans, en W.O. Walker, “*Romans 1.18-2.29: A Non-Pauline Interpolation”*, NTS 44). Sulke argumente is egter moeilik volhoubaar omdat taal altyd verbind is aan die onderwerp waaroor jy skryf, en dit heel logies is dat Paulus se taal hier gekleur word deur die onderwerp waaroor hy skryf. Hy skryf immers nêrens anders hieroor nie. ‘n Mens kan ook sonder moeite sy teologiese gedagtes verbind met nie net die OT tekste oor selfdegeslagverhoudings nie, maar ook die Joodse geskrifte hieroor, bv. Philo en Josephus, soos hierbo al aangedui

Daar is nóg geleerdes wat op ander gronde Rom. 1:18-32 as ‘n “*interpolation*” beskou, onder andere Calvin Porter (Romans 1.18-32: Its Role in the Developing Argument). Hy argumenteer dat hierdie gedeelte sentimente bevat wat met ‘n Joodse diskoers teen die Grieke verbind kan word, en dat Paulus juis hulle gedagtes wil besweer omdat dit ‘n hindernis is in die evangelieverkondiging aan die heidene. Hy gebruik dus ‘n Joodse polemiek wat gereeld teen die heidene gebruik is, om te wys dat dit teenproduktief is. Rom. 2:1 se uitroep: “*O, mens,*” is dan ‘n teregwysing dat ‘n mens nie só kan dink nie.

Dit is egter ‘n onhoudbare siening, nie net omdat só ‘n siening nie enige tekstuele bron kan aantoon wat Paulus se aanhaling kan verklaar nie, maar omdat dit baie moeilik is om te aanvaar dat Paulus hier so ‘n lang “*aanhaling*” maak – 15 verse! – sonder om dit van ‘n inleidende opmerking te voorsien. Paulus het immers juis in Rom. 1:17 ‘n aanhaling gemaak uit Habakuk 2:4 en dit eksplisiet aangedui met die frase: “*soos daar geskryf staan*”.

Daarby het hy in Rom. 1:16-17 die sentrale opmerking gemaak dat die evangelie van verlossing ‘n openbaring van God is, wat in Rom. 1:18-32 opgevolg word met ‘n soortgelyke stelling dat God se toorn oor al die goddeloosheid en ongeregtigheid van mense ‘n openbaring van God uit die hemel is.

Die oplossing van dié twee openbarings van God word dan in Rom. 3 gegee in die belangrike uitspraak oor die vryspraak wat God vir Jode en heidene gegee het, die vryspraak wat daar in Christus Jesus gegee word. Die twee gedeeltes is dus intrinsiek en inhoudelik verbind en kan net aan Paulus toegeskryf word.

Daar is verder in die onmiddellike konteks van Romeine 1 regtig niks wat 'n mens sou laat dink dat Paulus hier 'n klomp Jode probeer aanvat wat die heidene wil uitsluit oor hulle verkeerde selfdegeslagverhoudings nie. Hy wil eerder in die retoriese trant van Rom. 2:1-5 en 17-24 sy gehoor in die gemeente van Rome oortuig van die waarheid van die evangelie vir beide Jode en Grieke (1:16-18) deur die lyn rondom die sondigheid van die wêreld (2:18-32), die skuld ook van die Jode (2:1-3:8) trouens van alle mense (3:9-20) te volg om die boodskap van die vryspraak deur geloof (3:21-31) en die nuwe lewe deur die Gees te kan verkondig.

Hy gebruik, soos die meerderheid geleerdes dit uitspel, die tegniek van die sogenaamde diatribe in 2:1-5, 'n gesprek met 'n verbeelde Joodse gelowige, om enige selfverheffing op grond van die Joodse afkoms, in die kiem te smoor. Dié tegniek word ook elders in die brief gebruik, bv. 11:13-24 waar Paulus in 'n verbeelde dialoog met 'n "*heidense*" gelowige in gesprek tree (vgl. ook 3:1-9; 3:27-4:25; 9:19-21; 10:14-21; 14:10-11). Dit is 'n bekende tegniek wat leraars van daardie tyd gebruik het, 'n soort vraag-en-antwoord metodiek geplaas in 'n verbeelde dialoog (vgl. C Kruse, Paul's Letter to the Romans vir 'n verdere bespreking hiervan – so ook J Dunn, Romans 1-8; NT Wright, Paul for Everyone, Romans Part One: Chapters 1-8).

Die meeste Nuwe Testamentici, mense soos NT Wright, Scott McKnight, Andrie du Toit, Jan van der Watt, Jan du Rand, Robert Cagnon, en William Loader, en selfs Dan O Via, sowel as die nuwere kommentare op Romeine van Frank Matera 2010, Hultgren 2011, en die nuutste een van Michael Wolter 2015 beskou dus dié teks in Romeine as Paulus se eie woorde.

Soos NT Wright sê:

"*We are not at liberty, though, to say that Paul did not mean what he said, or that he was quoting somebody else with whom he was then going to disagree (see below). That is the exegetical equivalent of the marathon runner who jumps on a bus in the middle of the race to get out of the hard slog and go straight to the finish.*" (Paul and the Faithfulness of God, 2013).

3. Dit gaan oor 'n geestelike beoordeling van wat aan die gang is in die wêreld rondom dinge soos onder andere selfdegeslag seksuele verkeer, nie oor spesifieke gevalle van bv. selfdegeslag seksuele gedrag nie.

Paulus wyt dit aan die feit dat mense – in die algemeen, nie heidene nie! – die waarheid oor God onderdruk het, waarop God se reaksie was om hulle aan verskillende drange en sedelike onreinheid en ander onbetaamlike gedrag oor te gee. Dit sluit dus ook die lysie van sondes in wat aan die einde van die hoofstuk genoem word. Mense is "*oorgegee*" of "*uitgelewer*" aan 'n verskeidenheid van sondige begeertes weens hulle weiering om God as God te erken.

James Dunn wys in sy kommentaar op Romeine 1:18-32 uit hoe die afgryse van homoseksualiteit in die vroeë Judaïsme nie net gemik was teen die Griekse kulturele moraliteit nie, maar veral gebore is vanuit hulle eie verstaan van die sondeval, afgodediens en die seksuele perversie wat onder andere daaruit voortgevloei het in die mensdom. Hy skryf: "*In other words, antipathy to homosexuality remains a consistent and distinctive feature of Jewish understanding of what man's createdness involves and require`s. That homosexuality is of a piece with idolatry is taken for granted (as several*

of the same passages show), both understood as a demeaning of the people who indulge in them. The link between man's fall (Gen 3) and sexual perversion (as here) is also typically Jewish, since Gen 6:1–4 also played a considerable part in Jewish attempts to account for the origin of sin (Jub. 4.22; 5.1–10; 7.21; 1 Enoch 6–11; 86; T. Reub. 5; T. Naph. 3.5; CD 2.18–21; etc.)".

Dit gaan dus nie oor spesifieke mense wat hulleself aan afgodediens blootgestel het, en nou die noodwendige gevolge daarvan in terme van selfdegeslag seksualiteit dra nie. Dit gaan oor die hele mensdom wat God nie erken nie, Jode en heidene ingesluit, en daarom deur Hom oorgegee is aan allerlei sondes, onder andere aan heteroseksuele losbandigheid, onder andere aan teen-natuurlike omgang, en onder andere aan 'n wye reeks ander onbetaamlike gedrag.

Daar word nie eers 'n oordeel gevel oor watter hiervan nou meer sondig is as die ander nie. Enigeen van dié dinge dui op 'n radikale fout wat daar in die mensdom ingesluip het, en wat reggestel moet word. Trouens, Rom. 2 sal uitbrei op die problematiek van die Jode wat met wet en al ook gesondig het, en Rom. 3:23 sal dit opsom deur te sê: "*almal het gesondig, en het nie deel aan die heerlikheid van God nie*".

Terselfdertyd sal Paulus die oplossing en voorsiening van God aankondig in Rom. 3:24: "*maar hulle word, sonder dat hulle dit verdien, op grond van sy genade vrygespreek vanweë die verlossing deur Jesus Christus. Hom het God gegee as offer wat deur sy bloed versoening bewerk het vir dié wat glo.*" Dit sluit onsedelikes, perverses en onbetaamlikes in – almal van ons.

Dit gaan hier ook nie in die eerste plek om bv. 'n etiese beoordeling van selfdegeslagverhoudings – wat gepas en wat nie gepas sou wees nie – volgens die standaarde van die Romeins-Griekse kultuur waarbinne die mense geleef het nie. Dit gaan oor 'n geestelike beoordeling in die lig van God se algemene openbaring van Homself in die skeppingswerklikheid, dinge wat mense moes kon sien, maar geweier het om aan aandag te gee.

"Close reading"

Paulus se argument in Romeine 1:24-32 het drie elemente. God het die mensdom (nie net sommiges nie) OORGEGEE aan drie goed weens hulle afvalligheid (goddeloosheid en ongeregtigheid) van Hom deur. Drie keer word ook die taal van 'n "*exchange*" gebruik, om te beskryf wat met mense gebeur wat God nie erken nie. Hulle verruil die waarheid oor God vir die leuen (vers 25). Hulle verruil die natuurlike (heteroseksuele) omgang vir die teen-natuurlike, selfde geslag seks, beide die vrouens (vers 26) en die mans (vers 27).

Die drie verruil-aksies word telkens ingelei met die frase:

"*Hy het hulle oorgegee*" aan:

1. Sedelike onreinheid wat waarskynlik op die seksuele onreinheid wat onder alle tipes seksualiteite gevind word van toepassing gemaak moet word, heteroseksuele seksualiteit (en homoseksuele seksualiteit) ingesluit, omdat die seksuele ontering net in die algemeen as onrein beskryf word en die seksuele oriëntering nie gespesifiseer word nie.

Hier is die fokus op die disrespek (ontering) vir God en vir mekaar se liggame. Dit word as verdraaiing van die waarheid en Godsonterend geteken (vers 24-25). Paulus beskryf in vers 24 hierdie seksuele gedrag as seksueel onrein (*akatharsia*). Dit sluit die seksuele ontering van mekaar se liggame buite die huwelik in, of dit nou heteroseksueel of homoseksueel gebeur. Hulle het die waarheid ingeruil of verruil vir die leuen.

2. Selfdegeslag "*skandelike drange*", vrou-vrou en man-man wat in selfdegeslag seksuele gedrag na vore kom. Hier is die fokus ook op disrespek, maar in dié geval die disrespek vir die natuurlike omgang met die teenoorgestelde heteroseksuele geslag.

Dit word as skandelik (*disgraceful*), teen-natuurlik (d.w.s. nie-heteroseksuele omgang) en pervers uitgebeeld (vers 26-27). Selfdegeslag seksuele gedrag word beskryf as skandelike drifte (*pathê atimias*). Dit gebeur waar vroue met vroue seks het (1:26), en mans met mans (1:27) – sonder uitsondering.

Hierdie selfdegeslag seks het nie met prostitusie – daar is geen geld of 'n tempel betrokke nie – of met pederastie te make nie – vroue het immers nie pederastie bedryf nie – maar met wedersyds-instemmende selfdegeslag seks tussen volwassenes van dieselfde geslag.

Die algemene byvoeglike woorde vir vroue en mans word gebruik – *arsen* en *thelus* – nie die Griekse woorde vir getroude vroue en mans nie.

Paulus beskryf in vers 26 selfdegeslag seksuele gedrag ook as teen-natuurlik (*para fusin* – Louw-Nida: natuurlik = "*The result of its natural development or condition*"). Daarmee bedoel Paulus dat dit teen die skeppingsbedoeling vir die mens is, soos uit sy gebruik van skeppingsterminologie uit Genesis blyk (hemel, mensdom, kosmos, skepsel, Skepper).

Dit gaan hier nie oor 'n heteroseksuele persoon wat selfdegeslag seks beoefen nie. Dit is ook nie kultureel-bepaald nie, maar word godsdienstig-eties afgewys.

Paulus beskryf in vers 27 selfdegeslag seksuele gedrag ook as seksuele losbandigheid of perversie (*planê*), wat lei tot onbetaamlike dade wat sy eie verdiende straf dra. Hulle het die natuurlike seksuele gedrag ingeruil of verruil vir die onnatuurlike.

Paulus laat dus nie toe vir óf korttermyn, óf langtermyn selfdegeslag seksuele gedrag nie, selfs nie as dit in liefde en trou gebeur nie. Die enigste ruimte wat hy vir seks erken, is die ruimte van die huwelik tussen man en vrou (1 Kor. 5-7), soos Jesus ook geleer het (Matt. 19).

3. Onbetaamlike gedrag waarin 24 verdere slegte gedragspatrone gelys word (vers 28-31).

Dié dinge is nie onbelangrik nie, en kan selfs op dieselfde vlak as die vorige sondes hanteer word. Vir die doel van hierdie bydrae word egter nie nou daarop ingegaan nie.

Drie keer word daar dus gesê: "*Daarom het God hulle oorgegee*" (24,26,28). Dit het 'n impak op seksualiteit, beide in terme van waarskynlik algemene seksuele onreinheid (24-25) en homoseksuele losbandigheid (26-27), asook op onbetaamlike gedrag, uitgespel in 'n lysie van 24 ondeugdes (28-31). Paulus wys dus alle heteroseksuele EN homoseksuele losbandigheid as afwykings aan, nie deur na die oriëntasie te verwys nie, maar na die seksuele gedrag. In beide gevalle is dit disrespekvol teenoor God en teenoor mense se liggame.

Paulus wys dus hier in Romeine 1 alle selfdegeslagverhoudings konsekwent af. Dié besef is skokkend radikaal en absoluut. 'n Mens wens amper Paulus was verkeerd, óf dat ons vandag dié woorde kan ignoreer. Vir 'n kerk wat die Bybel as die Woord van God aanvaar, is dit egter onmoontlik.

Wat ons wel kan doen, is om geen gelowige mens wat 'n selfdegeslag aantrekkingskrag beleef, uit te sluit nie. Vgl. Sam Allberry en ander se insette hieroor by livingout.org. Dieselfde geld mense wat saamwoon, buite-egtelike verhoudings het, skei en selfs hertrou. Niemand word versaak nie, maar so ook nie die boodskap van die Bybel nie.